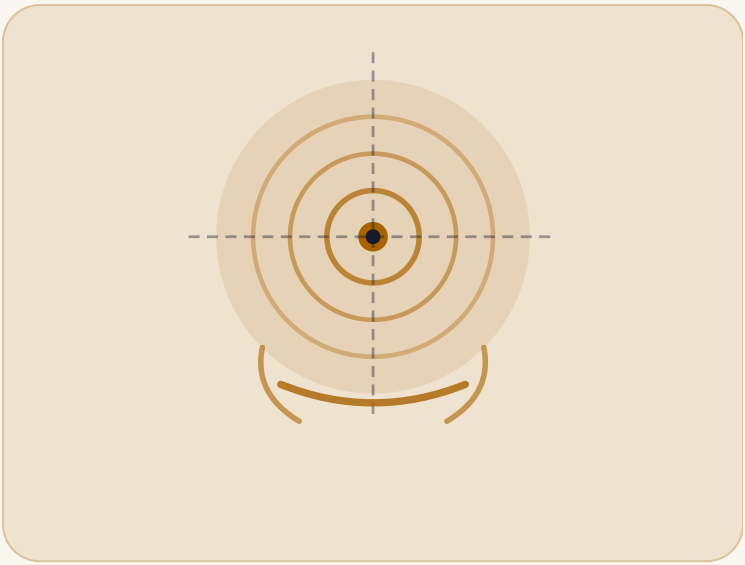

હંગેરી

ડાબા હાથે સુવર્ણ ચંદ્રક જીતનાર નિશાનેબાજ

1938માં ગ્રેનેડ વિસ્ફોટમાં તેમનો નિશાન સાધતો હાથ કપાઈ ગયો. હાર માન્યા વગર તેમણે ડાબા હાથથી નિશાનેબાજી શીખી અને બે ઓલિમ્પિક ગોલ્ડ જીત્યા.

ક્યાં બુડાપેસ્ટ

કોણ કેરોલી તાકાક્સ, સેનાના એક નિશાનેબાજ જેમણે બીજા હાથથી નવી શરૂઆત કરવી પડી

ક્યારે 1938 થી 1952

4 મિનિટનું વાંચન

પ્રકરણ પહેલું

વાર્તા

1938માં કેરોલી તાકાક્સ 28 વર્ષના હતા. તેઓ હંગેરીની સેનામાં સાર્જન્ટ હતા. તેઓ વિશ્વના ટોચના પિસ્તોલ શૂટર્સમાં પણ સ્થાન ધરાવતા હતા. જ્યારે તેઓ ગોળી ચલાવતા, ત્યારે નિશાન લગભગ હંમેશાં લક્ષ્યના બરાબર કેન્દ્રમાં જ વાગતું હતું.

હંગેરીમાં લોકો તેમનું નામ જાણતા હતા. સૌને આશા હતી કે તેઓ 1940ની ઓલિમ્પિક રમતોમાં સુવર્ણ ચંદ્રક જીતશે. અગાઉ સેનાના નિયમો હેઠળ માત્ર અધિકારીઓને જ રાષ્ટ્રીય ટીમમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી હતી. તાકાક્સ માત્ર સાર્જન્ટ હતા. પરંતુ 1938 સુધીમાં નિયમ બદલાઈ ગયો. દરવાજો ખુલી ગયો હતો. તેઓ વિશ્વ સમક્ષ પોતાની આવડત બતાવવા તૈયાર હતા.

જે દિવસે બધું ભાંગી પડ્યું

પછી 1938ની પાનખર ઋતુ આવી. તાકાક્સ તેમની લશ્કરી ટુકડી સાથે તાલીમના મેદાનમાં હતા. તેમના હાથમાં એક જીવતો ગ્રેનેડ સોંપવામાં આવ્યો. અચાનક એક મોટી દુર્ઘટના ઘટી. ગ્રેનેડમાં ખામી હતી. તે સીધો તેમના જમણા હાથમાં જ વિસ્ફોટ પામ્યો.

વિસ્ફોટે તેમના હાથના ફુરચેફુરચા ઉડાવી દીધા. સૈનિકો તેમને તાત્કાલિક બુડાપેસ્ટની હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા. ડૉક્ટરોએ તેમને બચાવવા કલાકો સુધી મહેનત કરી. તેમણે તેમનો જીવ તો બચાવી લીધો, પણ તેમનો જમણો હાથ નાશ પામ્યો. જે હાથથી તેઓ બંદૂક પકડતા અને પોતાનું નામ લખતા, તે હંમેશ માટે છીનવાઈ ગયો હતો.

તાકાક્સે એક મહિનો હોસ્પિટલના પલંગ પર વિતાવ્યો. મિત્રો તેમની મુલાકાતે આવ્યા. તેમણે એક એવા યુવાનને જોયો જેનું સપનું એક જ ક્ષણમાં તૂટી ગયું હતું. હાર માની લેવી ખૂબ સરળ હતી. તેઓ આખી જિંદગી એ વિચારવામાં વિતાવી શક્યા હોત કે તેમની સાથે જ આવું કેમ બન્યું.

પરંતુ તાકાક્સે એક નિર્ણય લીધો. જે ગુમાવ્યું તેના પર તેઓ રડ્યા નહીં. તેમણે જોયું કે હજી તેમની પાસે શું બચ્યું છે. તેમની આંખો હજી સાજી હતી. તેમનું મગજ હજી સતેજ હતું. અને તેમનો ડાબો હાથ હજી તેમની પાસે હતો.

છાનામાના અભ્યાસ

હોસ્પિટલમાંથી રજા મળતા જ તાકાક્સ ફરી કામે લાગી ગયા. તેઓ શું કરી રહ્યા છે તે તેમણે કોઈને ન કહ્યું. તેમને કોઈની દયા જોઈતી નહોતી. તેઓ ફરીથી નિશાન સાધવા માંગતા હતા.

તેમનો ડાબો હાથ નબળો હતો. શરૂઆતમાં તેઓ ભાગ્યે જ પેન પકડી શકતા હતા. ભારે પિસ્તોલ હાથમાં અસ્થિર લાગતી હતી. વજનના કારણે તેમનો ડાબો હાથ ધ્રૂજતો હતો. દરેક ગોળીનો ઝટકો તેમના કાંડાને દુખાવતો હતો.

રોજ તેઓ એકલા છાનામાના શૂટિંગ રેન્જ પર જતા રહ્યા. તેમણે ધીમેથી શ્વાસ લેવાનું અને ખભાને સ્થિર રાખવાનું શીખી લીધું. દરરોજ તેઓ સેંકડો પ્રેક્ટિસ શોટ્સ મારતા હતા.

બાળક ચાલતા શીખે તેમ તેમણે બધું નવેસરથી શીખવું પડ્યું. ધીમે ધીમે તેમનો ડાબો હાથ મજબૂત થયો. ધ્રૂજારી બંધ થઈ ગઈ. તેમની પકડ મક્કમ બની. તેમના નિશાન ફરીથી લક્ષ્યના કેન્દ્ર નજીક વાગવા લાગ્યા.

1939ની વસંતમાં બુડાપેસ્ટમાં હંગેરીની રાષ્ટ્રીય પિસ્તોલ ચેમ્પિયનશિપ યોજાઈ. સૌને આશ્ચર્યચકિત કરીને તાકાક્સ હોલમાં પ્રવેશ્યા.

તેમના જૂના હરીફો દોડીને તેમને મળવા આવ્યા. તેમણે હળવેથી તેમનો ડાબો હાથ પકડ્યો. સ્પર્ધા જોવા આવવાની તેમની હિંમતની સૌએ પ્રશંસા કરી. તેઓ માનતા હતા કે તેઓ મિત્રોનો ઉત્સાહ વધારવા માત્ર પ્રેક્ષક તરીકે આવ્યા છે.

તાકાક્સ હસ્યા અને માથું હલાવ્યું. તેમણે ધીમેથી કહ્યું, “હું અહીં જોવા નથી આવ્યો. હું રમવા આવ્યો છું.”

બીજા શૂટર્સ સ્તબ્ધ થઈ ગયા. તાકાક્સ શૂટિંગ લાઇન પર ઊભા રહ્યા. તેમણે ડાબા હાથથી પિસ્તોલ બહાર કાઢી. જ્યારે ટાર્ગેટ ફર્યા, ત્યારે તેમણે ઝડપ અને અચૂક નિશાન સાથે ગોળીઓ ચલાવી.

દિવસના અંતે તાકાક્સ રાષ્ટ્રીય ચેમ્પિયનશિપ જીતી ચૂક્યા હતા. તેઓ ફરી એકવાર હંગેરીના શ્રેષ્ઠ નિશાનેબાજ સાબિત થયા. તે જ ઉનાળામાં તેમણે સ્વિટ્ઝર્લેન્ડમાં વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપમાં હંગેરીની ટીમને સુવર્ણ ચંદ્રક અપાવવામાં મદદ કરી.

યુદ્ધ વચ્ચે લાંબી રાહ

તાકાક્સ ફરીથી ટોચ પર પહોંચી ગયા હતા. તેમની નજર 1940ની ઓલિમ્પિક ગેમ્સ પર મંડાયેલી હતી. તેઓ વિશ્વના શ્રેષ્ઠ નિશાનેબાજો સામે ટકરાવા તૈયાર હતા.

ત્યાં જ વિશ્વ પર આફત આવી પડી. યુરોપમાં બીજું વિશ્વયુદ્ધ ફાટી નીકળ્યું. 1940ની ઓલિમ્પિક રમતો રદ કરવામાં આવી. ચાર વર્ષ પછી 1944ની ઓલિમ્પિક રમતો પણ રદ થઈ ગઈ.

પૂરા દસ વર્ષ સુધી તાકાક્સે રાહ જોવી પડી. સમગ્ર હંગેરીમાં યુદ્ધ ફેલાઈ ગયું. શહેરો બરબાદ થયા અને સામાન્ય જીવન વેરવિખેર થઈ ગયું. તે મુશ્કેલ વર્ષોમાં ઘણા ખેલાડીઓની હિંમત તૂટી ગઈ હોત. તેમની યુવાનીના શ્રેષ્ઠ વર્ષો વીતી રહ્યા હતા.

જ્યાં પણ કારતૂસ અને જગ્યા મળતી, તાકાક્સ તાલીમ ચાલુ રાખતા હતા. જ્યારે યુદ્ધ પૂરું થયું અને 1948માં ઓલિમ્પિક પાછી આવી, ત્યારે તાકાક્સ 38 વર્ષના થઈ ગયા હતા. ઘણા લોકો માનતા હતા કે તેઓ જીતવા માટે ખૂબ વૃદ્ધ થઈ ગયા છે.

> મેચ પહેલાં તેમણે કહ્યું, “હું અહીં શીખવા આવ્યો છું.” જ્યારે તેઓ જીત્યા, ત્યારે તેમના હરીફે કહ્યું: “તમે પૂરતું શીખી ચૂક્યા છો.”
>
> કેરોલી તાકાક્સ અને કાર્લોસ સાએન્ઝ વાલિએન્ટે, 1948 ઓલિમ્પિક

1948ના ઉનાળામાં તાકાક્સ ઓલિમ્પિક ગેમ્સ માટે લંડન ગયા. તેમણે 25-મીટર રેપિડ-ફાયર પિસ્તોલ સ્પર્ધામાં ભાગ લીધો.

મેચ શરૂ થાય તે પહેલાં આર્જેન્ટીનાના વર્લ્ડ ચેમ્પિયન કાર્લોસ સાએન્ઝ વાલિએન્ટે તેમની પાસે આવ્યા. તેમણે તાકાક્સને પૂછ્યું કે તેઓ લંડન કેમ આવ્યા છે.

તાકાક્સે નમ્રતાપૂર્વક જવાબ આપ્યો. તેમણે કહ્યું, “હું અહીં શીખવા આવ્યો છું.”

મુકાબલો ખૂબ કપરો હતો. ફરતા પાંચ ટાર્ગેટ પર ગોળી ચલાવવા માટે થોડી જ સેકન્ડો મળતી હતી. તાકાક્સ એકદમ શાંત રહ્યા. તેમણે ડાબો હાથ ઊંચો કર્યો. પાંચ ઝડપી ધડાકા ગુંજી ઊઠ્યા.

જ્યારે સ્કોરની ગણતરી થઈ, ત્યારે તાકાક્સ ગોલ્ડ મેડલ જીતી ચૂક્યા હતા. તેમણે 580 પોઇન્ટ મેળવીને વર્લ્ડ રેકોર્ડ દસ પોઇન્ટથી તોડી નાખ્યો.

સમારોહમાં સાએન્ઝ વાલિએન્ટે સિલ્વર મેડલ લેવા આગળ આવ્યા. તેમણે તાકાક્સ સામે જોઈને હસીને કહ્યું, “તમે પૂરતું શીખી ચૂક્યા છો.”

1938	10	2
તે વિસ્ફોટ જેણે તેમનો હાથ છીનવી લીધો	યુદ્ધ દરમિયાન રાહ જોયાના વર્ષો	જીતેલા ઓલિમ્પિક ગોલ્ડ મેડલ

ચાર વર્ષ પછી 1952માં ફિનલેન્ડના હેલસિંકીમાં ઓલિમ્પિક ગેમ્સ યોજાઈ. તાકાક્સ હવે 42 વર્ષના હતા. ઘણા લોકોને શંકા હતી કે તેઓ ફરી જીતી શકશે.

તેમણે ફરી એકવાર સૌને ખોટા સાબિત કર્યા. તાકાક્સે બીજી વાર ગોલ્ડ મેડલ જીત્યો. આ સ્પર્ધામાં સતત બે ગોલ્ડ જીતનારા તેઓ ઇતિહાસના પહેલા શૂટર બન્યા.

પોડિયમ પર તેમની બરાબર પાછળ સિલ્વર મેડલ જીતનાર સ્ઝિલાર્ડ કુન હતા. કુન એક યુવાન હંગેરિયન શૂટર હતા જેમને તાકાક્સ વર્ષોથી તાલીમ આપતા હતા.

તાકાક્સે 1956માં ઓસ્ટ્રેલિયાના મેલબોર્નમાં પોતાની ત્રીજી ઓલિમ્પિક રમતોમાં પણ ભાગ લીધો. 46 વર્ષની વયે તેઓ આઠમા સ્થાને રહ્યા. પાછળથી તેઓ હંગેરીમાં યુવા શૂટર્સના પૂર્ણ-સમયના કોચ બન્યા.

તેઓ 1976માં 65 વર્ષની વયે અવસાન પામ્યા ત્યાં સુધી બુડાપેસ્ટમાં રહ્યા. તેમણે વિશ્વને એક સરળ સત્ય શીખવ્યું. જ્યારે જિંદગી તમારો શ્રેષ્ઠ હાથ છીનવી લે, ત્યારે બીજા હાથને જીતવા માટે તૈયાર કરો.

ક્યારે શું થયું

- **1938** ગ્રેનેડ વિસ્ફોટમાં તેમનો જમણો હાથ છીનવાઈ જાય છે.
- **1939** તેઓ ડાબા હાથથી હંગેરીની નેશનલ ચેમ્પિયનશિપ જીતે છે.
- **1948** તેઓ લંડનમાં પહેલો ઓલિમ્પિક ગોલ્ડ મેડલ જીતે છે.
- **1952** તેઓ હેલસિંકીમાં ટાઇટલ જાળવી રાખીને ગોલ્ડ જીતે છે.
- **1956** તેઓ મેલબોર્નમાં તેમની ત્રીજી ઓલિમ્પિક ગેમ્સમાં ભાગ લે છે.
- **1976** 65 વર્ષની વયે બુડાપેસ્ટમાં તેમનું અવસાન થાય છે.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

મોટાભાગના ખેલાડીઓ જ્યારે પોતાનું મુખ્ય સાધન ગુમાવે ત્યારે હાર માની લે છે. તાકાક્સે કારકિર્દીના શિખરે પોતાનો શૂટિંગ કરવાનો હાથ ગુમાવ્યો. જે ગયું તેના પર તેઓ રડ્યા નહીં. તેમણે જોયું કે હજી શું બચ્યું છે, અને ફરી કામે લાગી ગયા.

અમારો મત

જે ખોવાઈ ગયું તેના પર તેમણે સમય ન બગાડ્યો. જે બચ્યું હતું તેને જ તેમણે પોતાની સૌથી મોટી તાકાત બનાવી.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1 જે બચ્યું છે તેની સાથે કામ કરો

તાકાક્સે ગુમાવેલા હાથ પર ધ્યાન ન આપ્યું. જે હાથ ચાલતો હતો તેના પર લક્ષ કેન્દ્રિત કર્યું.

આ અજમાવો: આ અઠવાડિયે જ્યારે કોઈ યોજના તૂટે, ત્યારે હજી તમારી પાસે રહેલા ત્રણ સાધનો નોંધી તેનો ઉપયોગ કરો.

2 શાંતિથી અભ્યાસ કરો

તેમણે પાછા ફરવાની કોઈ જાહેરાત ન કરી. જ્યાં સુધી તૈયાર ન થયા ત્યાં સુધી એકલા અભ્યાસ કર્યો.

આ અજમાવો: કોઈને કહ્યા વિના ત્રીસ દિવસ સુધી ખાનગીમાં એક નવી આવડત પર કામ કરો.

3 લાંબા વિલંબમાં પણ ટકી રહો

ઓલિમ્પિક સુધી પહોંચવા માટે તેમને વિશ્વયુદ્ધ વચ્ચે પૂરા દસ વર્ષ રાહ જોવી પડી.

આ અજમાવો: અટકી ગયેલા કોઈ એક ધ્યેયને પસંદ કરો અને આજે તેના પર એક નાનું પગલું ભરો.

4 તમારી કળા આગળ વધારો

પોતાની જીત પછી તેમણે યુવાન શૂટર્સને શીખવ્યું, અને તેમના પોતાના શિષ્યે સિલ્વર મેડલ જીત્યો.

આ અજમાવો: આ અઠવાડિયે કોઈ યુવાન સાથીદાર કે ટીમના સભ્યને એક ઉપયોગી સલાહ આપો.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

જ્યારે તમારો શ્રેષ્ઠ હાથ ન રહે, ત્યારે બીજા હાથને તૈયાર કરો.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

International Olympic Committee
Károly Takács - Athlete Profile

Olympedia
Károly Takács Biographical Profile and Results

Encyclopaedia Britannica
Károly Takács - Hungarian Shooter and Olympian

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: તાકાક્સ અને સાએન્ઝ વાલિએન્ટે વચ્ચેની વાતચીતમાં કેટલાક ફેરફાર જોવા મળે છે, પરંતુ ઓલિમ્પિક રેકોર્ડ આ વાત અને તેમના 580ના વર્લ્ડ રેકોર્ડ સ્કોરની પુષ્ટિ કરે છે. “અમારો મત” વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.